

NAAR EEN NIEUWE POWERPORTREGIO: INHOUDSOPGAVE TRANSITIESTRATEGIE & ONZE VISIE OP TRANSITIE

OPZET VAN DIT DOCUMENT

1 | Algemeen

- 1.1 Aanleiding
- 1.2 Context: Besluitvorming tot heden
- 1.3 Visualisatie gebiedsontwikkeling in de Powerportregio
- 1.4 Stakeholders in de regio (participatiesporen)
- 1.5 Vertrekpunten voor een transitie en participatie
- 1.6 Doorlooptijd en fasering

2 | Bouwstenen sociaal plan

- 2.1 Huisvestinggaranties
- 2.2 Mogelijke regelingen
- 2.3 Gezondheid en welzijn
- 2.4 Monitoring
- 2.5 Behoud sociale cohesie (sociaal maatschappelijk)
- 2.6 Fysieke leefomgeving en veiligheid

3 | Participatie en communicatie

- 3.1 Participatie + sporen
- 3.2 Communicatie
- 3.3 Organisatie en uitvoering
- 3.4 Leefbaarheidsteam / loket
- 3.5 Omgang met klachten en geschillen

4 | Planning en producten

- 4.1 Fasering
- 4.2 Producten

5 | Samenwerking en verantwoordelijkheden

- 5.1 In gezamenlijkheid
- 5.2 Eigen verantwoordelijkheid

Bijlagen

- 1. Voorbeeld huisvestingsgaranties/regelingen
- 2. Bouwstenen
- 3. Overzicht toezeggingen Powerport regio Moerdijk & aanzet (sociale) analyses

1.1 Aanleiding

De Powerport regio Moerdijk is een uniek gebied. Bij Moerdijk ligt een grootschalig Zeehaven en Industrierrein met veel zware industrie. Bij Geertruidenberg ligt het Amergebied met een energiecentrale, een koeltoren en een concentratie van energie-infrastructuur. Twee verschillende gebieden die samen het landschap domineren, en elkaar nodig hebben in de noodzakelijke energietransitie.

Het landschap van de Powerport ligt op de overgang van zand naar klei. In het zuiden herken je de kleinschaligheid van het Brabantse zandlandschap. Meer naar het noorden gaat het landschap over in het grootschalig en open zeeleigebied. Met name in het zeeleigebied floreren al generatielange grote landbouwbedrijven. De zeelei is hier erg vruchtbaar. Ook cultuur-natuur historisch is het een bijzonder gebied met bijvoorbeeld de Zuiderwaterlinie, een oude krekenstructuur en toegang tot de Biesbosch.

In het agrarisch landschap van de Powerport liggen steden, dorpen en buurtschappen. Ieder met zijn eigen karakter. Het zijn levendige kernen met een sterke sociale structuur. De Powerportgemeenten investeren in de leefbaarheid van de dorpen. Net als overal op het platteland staat het voorzieningenniveau in de dorpen onder druk. Zonder extra woningbouw dreigen de supermarkt, de school en de voetbalclub hun bestaansrecht te verliezen.

Tijdens het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving op 11 juni 2025 hebben Rijk en Regio besloten dat in de Powerport regio Moerdijk ongeveer 700 hectare ruimte moet worden gevonden voor de aanleg van nieuwe energie-infrastructuur, kabeltracés door landbouwgebied, waterberging, de groei en verduurzaming van haven en circulaire industrie in Moerdijk en uitbreiding in het Amergebied in Geertruidenberg. Dit vraagt om een goede afweging van alle belangen. De omschakeling naar hernieuwbare energie, het verduurzamen naar circulaire industrie gecombineerd met de unieke eigenschappen van de port of Moerdijk, vragen om een herinrichting van dit gehele gebied. En waarvan het belang, gezien de geopolitieke ontwikkelingen alleen maar toeneemt.

We maken in het gebied onderscheid in drie deelgebieden.

- Het Haven- en industriegebied Moerdijk wordt met ongeveer 450 ha uitgebreid ten behoeve van de energietransitie en de verduurzaming van bedrijven, waar ook ruimte nodig is voor de circulaire economie.
- Het Amergebied wordt uitgebreid met ruim 50 ha ten behoeve van de energietransitie
- In het agrarisch landschap vindt een gebiedsontwikkeling plaats waarbij boeren weer perspectief wordt geboden, kabels en leidingen worden ingepast, geïnvesteerd wordt in landschappelijke kwaliteit en de leefbaarheid van de dorpen en steden.

De impact van al die ontwikkelingen voor de bewoners en bedrijven in dit gebied is groot en voor iedereen anders, afhankelijk van de plek waar zij wonen of werken. Het gebied zal gedurende een hele lange periode 'in uitvoering' zijn, het landschap verandert ingrijpend en bewoners van het dorp Moerdijk moeten mogelijk verhuizen. Zij leven al geruime tijd in onzekerheid. Daarnaast leven er ook veel vraagstukken over de impact van de opgave(n) in de regio onder bewoners, agrariërs, ondernemers en andere belanghebbenden. Ook in het Amergebied waar al meer concreetheid is over wat hier gaat landen, bestaan zorgen over het perspectief. De impact van de Powerport is in Moerdijk nu al heel nadrukkelijk voelbaar.

Besloten is om een transitiestrategie op te stellen. Het doel is een gezonde, veilige regio waarin ruimte is voor duurzame energie en industrie, met ruimte voor wonen en werken in het groen (*brede welvaart*). Deze notitie geeft bouwstenen voor een dergelijke transitiestrategie (die vervolgens voor de verschillende betrokkenen in deelplannen uitgewerkt kan worden, bijvoorbeeld Amer, agrarisch landschap, etc).

1.2 Context: Besluitvorming tot heden; context

In het **BO Leefomgeving van 11 juni 2025** hebben Rijk en regio afgesproken om eind 2025 vervolgspraken te maken over de ontwikkelrichting voor het haven- en industriecluster Moerdijk (oostelijk of zuidoostelijk), onder welke

condities de strategische uitbreidingen in gemeente Moerdijk en Geertruidenberg vorm kunnen krijgen en om een nationaal strategisch profiel op te stellen voor het haven- en industriecluster Moerdijk. **De strategische uitbreiding kan alleen als de brede welvaart en leefbaarheid gelijktijdig, geloofwaardig en structureel versterkt worden.**

De gemeenteraad van Moerdijk heeft op 19 november 2025 vastgesteld dat een keuze voor de zuidoostelijke richting onacceptabel is en heeft uitgesproken voor de oostelijke richting te kiezen, gekoppeld aan invulling van de in participatie opgestelde randvoorwaarden. De gemeenteraad heeft een duidelijke oproep gedaan aan provincie en Rijk om hierbij aan te sluiten. Provincie en Rijk hebben respect voor de besluitvorming van de gemeente Moerdijk om hiermee duidelijkheid te verschaffen aan de bewoners. Provincie en Rijk zijn van mening dat er nog onderzoeken dienen plaats te vinden, voordat een voorkeur uitgesproken kan worden over een ontwikkelrichting. **Zowel provincie als Rijk zijn bereid om een principebesluit te nemen in een bestuurlijk overleg in juni 2026 en met een nieuw kabinet, waarbij een gezamenlijke voorkeur wordt uitgesproken voor de ontwikkelrichting en randvoorwaarden worden vastgesteld, mits alle afgesproken informatie om een afweging te maken voor handen is.**

De definitieve keuze voor *voornoemde* (red) **ontwikkelrichting** vergt een zorgvuldig proces en besluit met voldoende oog voor de leefbaarheid en welzijn van de inwoners van dorp Moerdijk en omliggende kernen. In het dorp Moerdijk is een sterke sociale structuur aanwezig. Rijk en regio werken het gebiedsplan uit met inzet op de leefbaarheid en welzijn in Moerdijk en aandacht voor de wijze waarop de sterke sociale structuren in het dorp ook bij eventuele verhuizing behouden kunnen blijven. Rijk en regio spreken af om de bij bewoners, agrarische sector en industrie opgehaalde randvoorwaarden mee te nemen in het vervolgproces.

Rijk en regio spreken af om gezamenlijk een pakket van randvoorwaarden uit te zoeken, gegeven de forse impact van de besluitvorming op bewoners (kopers en huurders), ondernemers en de structurele (sociale) leefbaarheid en brede welvaart in de omgeving. **Dit wordt onderdeel van het besluit over de voorkeur van de ontwikkelrichting naar verwachting in juni 2026** en de vaststelling van het nog op te stellen *gebiedsplan*. **Rijk en regio werken als onderdeel van de randvoorwaarden een transitiestrategie uit met én voor de inwoners in het gebied passend bij het principebesluit dat naar verwachting in juni 2026 genomen wordt.** Hierin is oog is voor de verschillende wensen van de betrokken bewoners. Indien sprake is van belemmerende regelgeving die niet aansluit bij de unieke opgave die hier voorligt onderzoeken Rijk en regio of en hoe in specifieke gevallen afgeweken kan worden van bestaande kaders (inhoudelijk en procedureel). Onderdeel van de transitiestrategie is een sociale analyse naar o.a. de betekenis van sociale functies, de sociale gevolgen van eventuele leegstand en de wensen van dorpsinwoners daarover.

Geertruidenberg:

Rijk en regio spreken af om voor gemeente Geertruidenberg verder te werken aan de Amersvisie. Hiervoor wordt een bestuurlijke overeenkomst getekend door in ieder geval het Rijk, provincie Noord-Brabant, gemeente Geertruidenberg en het waterschap Brabantse Delta. In de bestuurlijke overeenkomst worden afspraken gemaakt over de rollen en verantwoordelijkheden van partijen, financiën en hoe om te gaan met individuele projecten. Rijk en regio willen de overeenkomst in Q1 2026 ondertekenen.

Rijk en regio stellen in juni 2026 een **gebiedsperspectief** vast voor het Amergebied. Het gebiedsperspectief stelt de kaders en randvoorwaarden voor de ontwikkelrichting van het Amergebied. Het biedt de basis voor de nadere uitwerking van projecten, waarmee de ontwikkeling van het Amergebied **zorgvuldig, samenhangend en in balans** met de leefomgeving vorm krijgt.

Drimmelen en landelijk gebied:

Rijk en regio erkennen dat gemeente Drimmelen een eigen dynamiek kent binnen de Powerport regio Moerdijk. De agrarische sector van de Powerport regio bevindt zich in gemeente Moerdijk en in gemeente Drimmelen. Rijk en regio concluderen dat de agrarische sector van groot belang is voor de Powerport regio. Rijk en regio spreken af om de **randvoorwaarden en condities** vanuit het **agrarisch perspectief** mee te nemen voor het vervolgproces en daarin ook verder uit te werken.

Rijk en regio erkennen dat de doorsnijding van het agrarische landschap door energie-infrastructuur veel impact heeft op de bedrijfsvoering van agrarische bedrijven. Zij zetten zich ervoor in om de infrastructuur zoveel mogelijk te **bundelen en slimme oplossingen** te vinden voor de aanleg- en beheerfase.

Bron: Afspraken BO Powerport regio Moerdijk 1 december 2025; [file](#)

Leeswijzer:

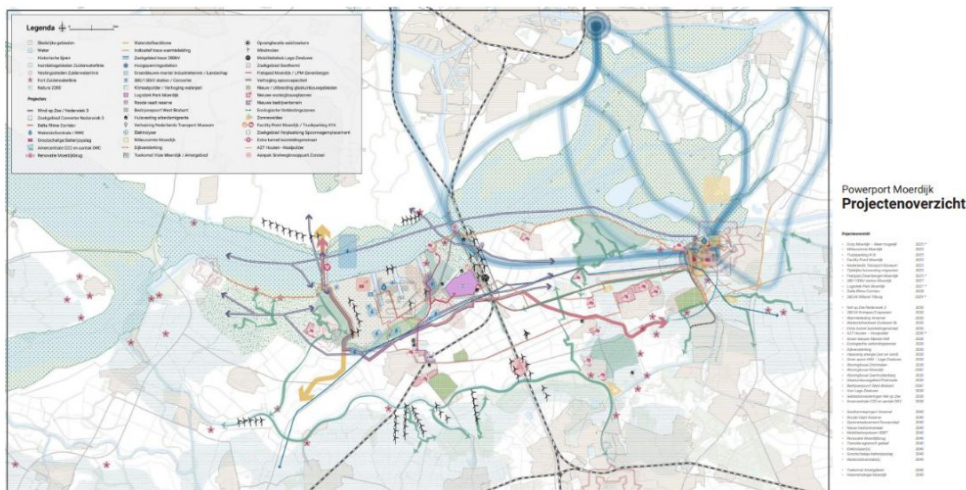
Dit document omvat de opzet van de voornoemde transitiestrategie, zodat bestuurders van regio en Rijk kunnen vaststellen dat de strategie aan de gestelde eisen voldoet en bijdraagt aan de onderbouwing van het te nemen principebesluit in juni 2026.

Hoofdstuk 1 omvat de visie op transitie (hoofdstuk 1). Uit de inhoudsopgave blijkt de verdere opbouw van de uit te werken transitiestrategie. Deze zullen verder worden uitgeschreven na vaststelling van de visie. En vormen de kaders voor de invulling van de afspraken van het BO Powerport van 1 december 2025 over

het vormgeven een transitiestrategie met de betrokken bewoners en ondernemers. Dit gaat verder dan de bewoners van het dorp Moerdijk, dit geldt voor bewoners van het gehele gebied (verder uit te werken voor de verschillende geraakte groepen betrokkenen).

1.3 Visualisatie gebiedsontwikkeling in de Powerportregio

Het kaartje toont de eerste impact voor het gehele gebied van de (huidige) ontwikkelingen voor duurzame energie en industrie. Dit laat overigens niet zien dat voor de gemeenten Drimmelen en Geertruidenberg de ontwikkelingen al gestart zijn.

FIGUUR 1 – OVERZICHT NU GEPLANE EN LOPENDE TRAJECTEN POWERPORT REGIO MOERDIJK

1.4 Stakeholders in de regio (participatiesporen)

Voor inwoners van de verschillende kernen van Geertruidenberg, Drimmelen en Moerdijk ondernemers/agrariërs en de industrie, energie(sector) en haven hebben deze ontwikkelingen grote invloed. Hoofdstuk 3 beschrijft een eerste aanzet per type stakeholder (of participatiespoor) de eigen belangen en het impactniveau van de ontwikkelingen. Hierbij ligt de nadruk op inwoners, ondernemers en agrariërs. Rijk en regio werken nog verdere ontwikkelingen en invullingen voor de industrie uit.

1.5 Vertrekpunten voor een transitie en participatie

Een zorgvuldige transitie vraagt om heldere kaders en expliciete keuzes vooraf. Dit gaat over: het omgaan met toezeggingen uit het verleden, het hanteren van het principe *eerst geven, dan nemen*, de mate van zeggenschap en inspraak van bewoners en agrariërs/ondernemers en de verdere uitwerking van de transitie. Ook is duidelijkheid nodig over de inrichting van participatie, toegespitst op de verschillende participatiesporen. Deze keuzes zijn bepalend voor een transparant en voorstelbaar proces.

In september en oktober 2025 is een participatieproces doorlopen met de drie sporen. Dit heeft geleid tot de formulering van “randvoorwaarden en condities en onderliggende visies”. Deze bouwstenen-notitie bouwt daarop voort.

Aanvullende vertrekpunten

✓ Gezamenlijke uitwerking en communicatie

De verdere uitwerking van de transitie vindt plaats met de betrokkenen in de omgeving en overheden. Participatie en heldere communicatie zijn doorlopend onderdeel van het proces. Betrokkenen worden tijdig en expliciet geïnformeerd en ervaren erkenning van hun zorgen, belangen en uiteenlopende perspectieven.

✓ Kwaliteit en leefbaarheid als voorwaarde

De transitie draagt in de hele Powerportregio bij aan de kwaliteit en leefbaarheid van de omgeving, tijdens én na de transitie. De Amervisie en de *leefbaarheidsvisie* (+ aanvulling) van het dorp Moerdijk samen met het concept *brede welvaart* leiden tot één centraal uitgangspunt voor de leefbaarheid.

✓ Duidelijke fasering, voor helder verwachtingsmanagement

De transitie kent een heldere fasering richting 2030 en 2050, zodat de betrokkenen en bestuurders weten wanneer welke besluiten worden genomen en wanneer welke ruimte er is voor invloed (inspraak?).

✓ Toegankelijke beslisinformatie voor bestuurlijke betrokkenheid

Besluitvorming vindt plaats op basis van transparante, begrijpelijke en tijdig beschikbare informatie. De begrijpelijke en toegankelijke informatie draagt bij aan een open proces. Verder ondersteund door de actieve openbaar making van de informatie voor besluitvorming. De politiek-bestuurlijke context ondersteunt het proces door zichtbare betrokkenheid, het nakomen van toezeggingen en het borgen van continuïteit over bestuursperiodes heen.

FIGUUR 2 - ONDERDELEN LEEFBAARHEIDSVISIE DORP MOERDIJK

1.6 Doorlooptijd en fasering

De transitie van de Powerportregio is een langdurige opgave met een verwachte looptijd tot 2050. De fasering is verschillend: In 2026 start (een deel van) de uitvoering al in Geertruidenberg (het Amergebied). Voor het gebied rondom het dorp Moerdijk verschuift de nadruk van verkennen en voorbereiden (tot 2030), naar besluitvorming en inrichting, en vervolgens naar uitvoering en borging. Eind juni 2026 wordt een voorkeursrichting bepaald door de betrokken overheden over de te kiezen ontwikkelrichting rondom het dorp Moerdijk. Bij de bepaling van de voorkeur op de ontwikkelrichting wordt tevens vastgelegd op welke wijze de verdere ruimtelijke analyse(s) wordt(en) uitgevoerd. In de periode 2026-2030 wordt zowel aan een deel van de uitvoering gewerkt als ook aan een onomkeerbaar besluit, waarin de ontwikkelrichting (rondom het dorp Moerdijk) nader wordt onderzocht en uitgewerkt. Samen met betrokkenen wordt de inrichting en transitie van het gebied vormgegeven. Afhankelijk van het gebied start de uitvoering van de transitiestrategie, met onder andere: een meting van geluidswaarden (Geertruidenberg), begeleiding herhuisvesting, structurele begeleiding op het gebied van gezondheid en welzijn, eventueel bijstelling van regelingen, langjarig beheer en veiligheid van de fysieke leefomgeving. ook wordt gewerkt aan de monitoring en evaluaties en waar nodig nazorg.